

Fietsroute – 52 km
(ingekort 45 km)

Haagse Landgoederenroute

provincie **HOLLAND**
ZUID

Over deze fietsroute

Deze fietsroute (52 km) laat u kennis maken met de verrassend groene omgeving van Den Haag. De streek rondom Den Haag en Wassenaar (dichtbij de kust en politieke hoofdstad) is eeuwenlang een geliefde regio geweest voor landgoederen en buitenhuizen. Hier is dan ook nog veel van terug te zien. De bosrijke landgoederen en historische panden die u onderweg tegenkomt, laten u een geheel andere kant zien van de anders zo drukke Randstad.

In dit boekje vindt u een overzichtskaart van de route met daarbij een uitgebreide routebeschrijving. Daarnaast zijn enkele tips toegevoegd die u tijdens het fietsen mogelijk van pas komen. Bezienswaardigheden onderweg, maar ook bijvoorbeeld horecagelegenheden en fietsmakers.

Met eigen vervoer

Deze route start vanaf het Binnenhof in Den Haag, maar als u met de auto (en eigen fietsen) komt, kunt u de route bijvoorbeeld ook oppakken vanaf één van de op de kaart aangegeven parkeerplaatsen.

Verkorte route

De route is in te korten door het rondje rondom Recreatiegebied Vlietland (7 km) bij Voorschoten over te slaan.

Leve het landgoed

Deze fietsroute maakt deel uit van een serie van drie fietsroutes die in het kader van het themajaar 'Leve het Landgoed' (2008) zijn uitgegeven door provincie Zuid-Holland. Deze fietsroutes laten u kennis maken met de rijke historie van landgoederen en buitenplaatsen in Zuid-Holland.

Voor meer informatie over landgoederen of fietsroutes in Zuid-Holland, kunt u terecht op www.zuid-holland.com.

Veel fietsplezier!

1. Ridderzaal

De Ridderzaal stamt uit de 13e eeuw en maakte deel uit van het kasteel van de graven van Holland. Het gebouw heeft door de eeuwen heen vele functies gehad, zoals feestzaal en een locatie voor politieke bijeenkomsten. Nu wordt hier elk jaar op de derde dinsdag van

september door Koningin Beatrix de troonrede uitgesproken.

*Open: ma t/m za 10.00-16.00 uur
(rondleidingen door Ridderzaal en
Tweede Kamer)*

TIP

Mauritshuis

Het Mauritshuis is in de 17e eeuw gebouwd als stadspaleis voor graaf Johan Maurits van Nassau-Siegen en herbergt nu één van de bekendste musea van Nederland. In de collectie zitten meesterwerken van Hollandse schilders als Vermeer, Rembrandt en Steen.

Routebeschrijving

START BINNENHOF DEN HAAG

1. RIDDERZAAL

1 Verlaat het Binnenhof via de poort linksachter, aan de kant van de Ridderzaal.

2 Direct linksaf (Korte Vijverberg)

TIP: AAN UW LINKERHAND ZIET U HET MAURITSHUIS

3 Op kruising, voor de trambaan rechtsaf (Tourenooiveld, gaat later over in Korte Voorhout)

4 Bij verkeerslichten oversteken, rechtdoor het park in

5 Einde van de weg rechtsaf (Boslaan)

6 Einde Boslaan, 1e stoplicht linksaf, 2 keer oversteken en weer linksaf. U fietst nu aan de andere kant van de Boslaan.

7 Bij het eerste fietspad rechtsaf het Haagse Bos in.

8 Voorbij de eerste houten brug direct linksaf.

2. Huis ten Bosch

Paleis Huis ten Bosch is gebouwd in 1645 als zomerresidentie voor stadhouder Prins Frederik Hendrik en zijn vrouw Prinses Amalia. Na de inval van de Fransen in 1795 wordt het huis nationaal bezit en hebben verschillende leden van het koninklijk huis hier gewoond. Nadat het paleis tijdens de

Tweede Wereldoorlog ernstig is beschadigd, is het volledig gerenoveerd. Sinds 1981 is Huis ten Bosch het woonpaleis van Koningin Beatrix.

Huis ten Bosch is niet toegankelijk voor bezoekers.

De landgoederen Reigersbergen en Marlot grenzen aan elkaar. Het landhuis op Reigersbergen is in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers afgebroken, maar de oude tuinmuren zijn volledig gerestaureerd en markeren het gebied waar ooit het landhuis stond. Huis Marlot is wel bewaard gebleven

en nu in gebruik als kantoorruimte. Beide landgoederen zijn opengesteld voor wandelaars. U vindt hier ook Vlindertuin Reigersbergen.

Open: Dagelijks van zonsopgang tot zonsondergang

3. Landgoed Reigersbergen en Park Marlot

- 9 → Volg het fietspad tot de kruising. Sla hier rechtsaf
- 10 ↑ Rechtdoor tot aan kruising autoweg, oversteken en fiets het bos weer in.
- 11 ↑ Vervolg fietspad, gaat over in Leidsestraatweg.

2. U STEEKT DE OPRIJLAAN VAN HUIS TEN BOSCH OVER

- 12 → Voor het kruispunt met de verkeerslichten fietspad met bocht naar rechts volgen langs de N44 (Leidsestraatweg)
Let op: blijf aan de rechterkant van de Leidsestraatweg, niet door de tunnel!
- 13 → Eerste fietspad over het bruggetje rechtsaf, langs het water

3. U FIETS ACHTEREENVOLGENS OVER LANDGOED REIGERSBERGEN EN PARK MARLOT

- 14 ← Einde fietspad, voor het gebouw, linksaf
- 15 ← Einde fietspad linksaf (Hofzichtlaan). Volg de weg langs het water om de vijver. Deze gaat over in de Hoogwerflaan.
- 16 ← Aan het einde van de weg linksaf (Zijdelaan)
- 17 → Volg het fietspad, rechtsaf onder het viaduct door. Steek over bij verkeerslichten.
- 18 ← Direct na de verkeerslichten linksaf de N44 oversteken.

4. Landgoed de Wittenburg

Sinds de 17e eeuw hebben diverse landhuizen op dit landgoed gestaan. Het begon met een omvangrijke hofstede uit de 17e eeuw, die in de 18e eeuw werd uitgebouwd tot buitenplaats. In de 19e eeuw werd dit gebouw gemoderniseerd en in 1901 is het oude huis vervangen door een nieuw, kasteelachtig landhuis in Hollandse neo-renaissance stijl.

Het landgoed is vernoemd naar de vrouw van de eigenaar: steenfabrikant C. Schiffer van Bleyswijk. De naam 'De Wiltenburg' werd echter al snel verbasterd tot 'Wittenburg'.

Open: Het kasteel wordt gebruikt als congrescentrum. Het landgoed eromheen is vrij toegankelijk.

Landgoed Rust en Vreugd stamt uit 1772 en werd vanaf het begin van de vorige eeuw bewoond door de familie van Ommeren. Tegenwoordig doet het landhuis dienst als pension met verzor-

gingsmogelijkheden. Het 60 ha. grote landgoed is nu een openbaar wandelpark.

Open: Het park is vrij toegankelijk.

5. Landgoed Rust en Vreugd

- 19 → Fiets rechtdoor langs de rand van het park. Na circa 300 meter rechtsaf (Sparrenlaantje) en volg het fietspad door het bos. Dit is het beginpunt van de Landgoederenroute

4. LANDGOED DE WITTENBURG (LINKS)

- 20 ← Bij de T-splitsing linksaf
- 21 → Einde fietspad rechtsaf de Bremhorstlaan op, gaat over in de Teylingerhorstlaan
- 22 ← Aan het einde van de weg linksaf (Kerkeboslaan)
- 23 → Op kruising rechtsaf (Stoeplaan)
- 24 ← Links aanhouden op driespong
- 25 → Bij splitsing van de weg rechts aanhouden (Laan van Hoogwolde)
- 26 ← Linksaf waar de weg een haakse bocht naar rechts maakt (Van Ommerenlaan). U komt nu door de poort van landgoed Rust en Vreugd. Volg deze weg.

5. LANDGOED RUST EN VREUGD

- 27 → Einde van de weg rechtsaf (Rust en Vreugdlaan).

6. Landgoederen Backershagen en Wiltzanck

Landgoed Backershagen is al sinds de 15e eeuw bewoond. In 1765 werd hier een landhuis gebouwd, met uitgebreide waterpartijen, een schelpengrot en de Koepel. In 1974 brandde het landhuis af, alleen de muren bleven staan. Het huis is inmiddels weer

geheel gerestaureerd en wordt nu particulier bewoond. Het aangrenzende Wiltzanck is vooral bekend om de grote mosheuvels op het terrein.

Open: Beide landgoederen zijn toegankelijk voor fietsers en wandelaars.

Het oorspronkelijke huis op dit 16e eeuwse landgoed is verschillende malen verbouwd en gemoderniseerd. Het huidige landhuis rust op de fundamenten van het voormalige paleis van Prins Frederik der Nederlanden. Voor het gebouw vindt u de bijzondere paardendrinkbak, een geschenk van

tsaar Alexander van Rusland. In het landhuis is nu het raadhuis van Wassenaar gevestigd. In de kelders bevindt zich het Brandweermuseum.

Open: Het park is vrij toegankelijk. Het raadhuis is toegankelijk tijdens kantooruren.

7. Landgoed De Pauw

28 ← Na 200 meter linksaf landgoed Wiltzanck in.

6. LANDGOEDEREN WILTZANCK EN BACKERSHAGEN

29 ↑ Fiets de brug over, volg het schelpenpad en passeer een uitkijkpunt.

30 → Op eerste driesprong rechts aanhouden.

31 ↑ Op kruising rechtdoor fietspad volgen.

32 ← Volgende driesprong links aanhouden en het fietspad volgen

33 ← Einde fietspad linksaf (Paauwlaan)

34 → Na ca. 200 meter rechtsaf, fietspad over de brug volgen

35 → Nogmaals rechtsaf bruggetje over

7. LANDGOED DE PAAUW (LINKS)

36 ↑ Volg het fietspad dat aan de achterkant van De Paauw loopt en fiets het bruggetje over (Wanneer u voor De Paauw, bij de paardendrinkbak staat, kunt u via de parkeerplaats aan de rechterkant weer aansluiting vinden op de fietsroute)

37 → Aan het einde van het fietspad rechtsaf (Prinses Marielaan)

38 → Einde van de weg rechts (Lange Kerkdam)

- fietsroute
- startplaats
- nummer landgoed
- nummer tip
- parkeren
- horeca
- bezienswaardigheid
- fietsverhuur/reparatie
- bebouwing
- water
- bos
- duinen/strand
- bollenvelden
- overig terrein

Wassenaar

N206

Leiden

A44

7

P

8

6

Voorschoten

N448

P

P

A4

P

P

N447

De Vlietlanden

9

chendam

N206

Zoetermeer

8. Koninklijke landgoederen De Horsten

Koninklijk landgoed de Horsten is een groot aaneengesloten groengebied aan de rand van Wassenaar. Het verbindt de landgoederen Ter Horst, Raaphorst en Eikenhorst met elkaar. Eikenhorst, waar prins Willem-Alexander en prinses Maxima wonen, is gesloten voor bezoekers, maar de rest van De Horsten is toegankelijk voor wandelaars.

De fiets moet bij de ingang worden gestald. Er lopen diverse bewegwijzerde wandelroutes over het landgoed. Toegangskaarten zijn bij de automaat verkrijgbaar.

Open:

*apr-aug ma t/m zo 9.00-19.30 uur,
sep-mrt di t/m zo 9.00-17.00 uur.*

- 39 ↑ Steek bij verkeerslichten over naar links en steek rechts de grote weg over. Volg het fietspad, dit gaat over in een ventweg (Papeweg) langs de N448

8. AAN UW RECHTERHAND, AAN DE ANDERE KANT VAN DE PAPEWEG, LIGGEN DE KONINKLIJKE LANDGOEDEREN DE HORSTEN

- 40 → Aan het einde van het weg de provinciale weg oversteken en rechtsaf het fietspad op.
- 41 ← Onder het spoorviaduct door en direct linksaf het fietspad op.
- 42 ↑ Houdt rechts aan en volg het fietspad richting Den Haag/ Leidschendam.
- 43 ← Bij de Horst en Voordelaan linksaf, gaat over in Horstlaan.
- 44 → Aan het einde van de weg rechtsaf (Veurseweg)

Als u de verkorte route wilt volgen, gaat u hier rechtdoor en rechtsaf bij de Noortheylaan. U pakt de route dan weer op bij punt 53. Vergeet niet onderweg Kasteel Duivenvoorde te bezoeken (eerste weg rechts)!

- 45 ← Ga na ongeveer 100 meter in de fietstunnel linksaf (Kniplaan)
- 46 ← Einde weg linksaf het fietspad op, over fietsersbrug.
- 47 ← Volg het fietspad rechtdoor. Steek aan het einde van het fietspad linksaf de weg over. U bent nu bij de ingang van Recreatiegebied De Vlietlanden.

9. Kasteel Duivenvoorde

Het statige kasteel van Duivenvoorde stamt (in de huidige vorm) uit 1631 en is open voor bezoekers. U ziet hier hoe het kasteel vroeger was ingericht en maakt kennis met het rijke verleden van dit landgoed. Het park is jaarrond open voor wandelaars, er mag niet gefietst worden. U kunt uw fiets stallen

bij het opzichtershuis. Toegangskarten zijn bij de automaat verkrijgbaar.

Open: Rondleidingen door het kasteel van mei-sep di t/m za om 14.00 en 15.30 uur.

Het park is het gehele jaar toegankelijk.

Het Kasteel Oud-Wassenaar stamt uit 1876 en deed de eerste jaren voornamelijk dienst als zomerverblijf. In 1910 werd het kasteel een hotel voor de rijken. Na de Tweede Wereldoorlog ontving men hier belangrijke buitenlandse gasten, zoals Winston Churchill.

De kamerprijs bedroeg toen drie gulden.

Open: Het kasteel doet momenteel dienst als vergader- en feestlocatie.

Het park eromheen is vrij toegankelijk.

10. Kasteel Oud-Wassenaar

- 48 ↑ Ga het Meeslouwerpolderpad op. Volg dit fietspad voor ca. 4 km.
- 49 → Bij ANWB-paddestoel nr. 25346 rechtsaf richting Leidschendam.
- 50 ← Steek de weg over en sla direct linksaf. Volg het fietspad richting Leidschendam voor ca. 2,5 km.
- 51 ← U bent nu terug bij de ophaalbrug. Steek de brug over en volg de weg terug naar de Veurseweg. Steek hier over (of maak gebruik van de fietstunnel) en sla linksaf.

9. EERSTE STRAAT RECHTS VINDT U KASTEEL DUIVENVOORDE

- 52 → Verlaat landgoed Duivenvoorde en vervolg rechts het fietspad (Veurseweg)
- 53 → Eerste straat rechts (Noortheylaan).
- 54 → Net na haakse bocht naar links, sla rechtsaf onder spoorviaduct door (Oude Veenpad)
- 55 ← Op driesprong linksaf (Horst- en Voordelaan)
- 56 ← Links aanhouden, gaat over in Raaphorstlaan
- 57 → Einde van de weg rechts aanhouden, N44 oversteken, rechtdoor in de fietstunnel (Houtlaan)
- 58 ← Einde weg links (Laan van Hoogwolde)
- 59 → Op driesprong rechts aan houden (Oud-Wassenaarseweg).

10. PARK EN KASTEEL OUD-WASSENAAR (RECHTS)

11. Landgoed Voorlinden

In 1584 wordt het Landgoed Voorlinden voor het eerst genoemd in officiële stukken. In 1912 liet de laatste particuliere bewoner het oorspronkelijke huis afbreken en vervangen door het huidige landhuis. Het grondgebied van

het landgoed is uitgeroepen tot beschermd natuurgebied.

Open: Het landhuis wordt gebruikt als locatie voor vergaderingen en andere evenementen.

Landgoed Oosterbeek is van oorsprong 17e eeuws. In 1935 werd Oosterbeek gekocht door filmproducent Loet Barnstijn. Hij liet naast het landhuis twee filmstudio's bouwen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Oosterbeek door de Duitsers bezet en werden de

studio's gebruikt voor de opname van propagandafilms. Na de oorlog werden het herenhuis en de filmstudio's afgebroken. Op het landgoed zijn nog wel bunkers te vinden.

Open: Het park is vrij toegankelijk.

12. Landgoed Oosterbeek

- 60 ← Op T-splitsing linksaf (Schouwweg)
- 61 → Einde van de weg rechtsaf (Stoeplaan)
- 62 ← Eerste straat links (Sophialaan)
- 63 ← Op kruising linksaf (Buurtweg).
U fietst nu over voormalig landgoed Clingenbosch.

11. LANDGOED VOORLINDEN (RECHTS)

- 64 ↑ Bij de rotonde rechtdoor, fietspad volgen over het viaduct N440
- 65 ← Eerste fietspad links
- 66 → Bij kruising met Van Brienelaan rechts de houten brug over
- 67 ↑ Fietspad volgen, rechts aanhouden (Wassenaarseweg).

12. U FIETST EERST LANGS LANDGOED OOSTERBEEK (LINKS)

13. VERVOLGENS LANGS LANDGOED CLINGENDAEL (RECHTS)

(pag. 18)

13. Landgoed Clingendael

Clingendael kent een rijke historie. Vele tuin- en landbouwarchitecten hebben een bijdrage geleverd aan de sfeer en uitstraling van dit landgoed. Tuinarchitect Zocher verving in de 19e eeuw de oorspronkelijke Franse tuinarchitectuur door de toen populaire Engelse landschapsstijl. Later werd hier een oud-Hollandse tuin, het Sterrebos en een Japanse tuin aan toegevoegd.

Er lopen diverse routes over het landgoed en er is een theehuis.

*Open: Park Clingendael is het gehele jaar open van zonsopgang tot zons-
ondergang. De Japanse tuin is geopend
voor bezoekers van 30 april tot half
juni. Het theehuis is geopend van 30
april tot 15 juni, di t/m zo.*

- 68 ← Bij verkeerslichten linksaf (Van Alkemadelaan)
- 69 ↑ Bij volgende verkeerslichten rechtdoor Benoordehoutseweg oversteken
- 70 → Na ca. 200 meter rechtsaf Haagse Bos in (Leidsestraatweg)
- 71 → Einde fietspad rechtsaf (Boslaan)
- 72 ← Bij verkeerslichten oversteken en direct linksaf (Zuid-Hollandlaan)
- 73 ← Bij verkeerslichten linksaf oversteken (Koningskade), daarna direct bij verkeerslichten rechtsaf oversteken (Houtweg)
- 74 ← Rechtdoor, Houtweg gaat over in Hooistraat. Einde weg links (Denneweg)
- 75 ← Linksaf bij de driesprong op Lange Voorhout
- 76 → Voor de trambaan rechtsaf (Lange Vijverberg). U fietst nu langs de Hofvijver.
- 77 ← Einde van de weg linksaf (Buitenhof)

EINDE FIETSRUTE

Onderweg

Fietsverhuur

Rijwielshop - Den Haag CS

Koningin Julianaplein 10, Den Haag
T. 070 – 385 32 35

Fietsverhuur Den Haag

Noordeinde 59, Den Haag
T. 070 – 326 57 90

Roest Tweewielers

Schoolstraat 62, Voorschoten
T. 071 – 561 24 96

Fietsmakers

Rijwielshop - Den Haag CS

Koningin Julianaplein 10, Den Haag
T. 070 – 385 32 35

Marco's Tweewielers

Kerkstraat 33, Wassenaar
T. 070 – 511 69 46

Roest Tweewielers

Schoolstraat 62, Voorschoten
T. 071 – 561 24 96

Landgoederen (te bezoeken)

Ridderzaal

Binnenhof, Den Haag
T. 070 – 364 61 44
Open: ma t/m za 10.00–16.00 uur

Japanse Tuin - Landgoed Clingendael

Clingendael 12a, Den Haag
Open: apr t/m 8 jun

Landgoed de Paauw

Raadhuislaan 22, Wassenaar
T. 070 – 512 23 87
Open: tijdens kantooruren
(gemeentehuis)

Kasteel Duivenvoorde

Laan van Duivenvoorde 4, Voorschoten
T. 071 – 561 37 52
Open: mei t/m sep.
Rondleidingen di t/m za
om 14.00 en 15.30 uur

Musea en bezienswaardigheden

Mauritshuis

Korte Vijverberg 8, Den Haag
T. 070 - 302 34 56
Topstukken uit de Gouden Eeuw.
Open: di t/m za 10.00–17.00 uur,
zo en fd 11.00–17.00 uur

Haags Historisch Museum

Korte Vijverberg 7, Den Haag
T. 070 – 364 69 40
Over de geschiedenis van Den Haag.
Open: di t/m vr 10.00–17.00 uur,
za en zo 12.00–17.00 uur

Brandweermuseum

Raadhuislaan 22, Wassenaar
Gevestigd in de kelders van raadhuis
De Paauw
T. 070 – 517 81 87
Open: za en zo 12.00–16.00 uur

Horeca

Theepaviljoen de Horsten

Raaphorst 6, Wassenaar
T. 070 – 551 26 19

Restaurant Eiland van Ome Nick

Veurseweg 346, Voorschoten
T. 071 – 561 79 94

Er is verder volop horeca in
Den Haag en bij Recreatiegebied
De Vlietlanden.

Colofon

Deze fietsroute is uitgegeven in opdracht van provincie Zuid-Holland.

Uitgever

Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme
Postbus 3267, 2601 DG Delft
T. 015-251 23 30
E. info@zhbt.nl
I. www.zhbt.nl

Kijk voor meer informatie over fietsroutes en bezienswaardigheden in Zuid-Holland op www.zuid-holland.com.

Redactie

Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme

Beeldmateriaal

Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme,
Den Haag Marketing,
Erfgoedhuis Zuid-Holland,
Arjen Amsen en
Provincie Zuid-Holland

Kaart

Mijs Cartografie en Vormgeving

Vormgeving

Ontwerpwerk, Den Haag

Druk

OBT b.v.

© juli 2008

De inhoud van deze routefolder is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de vermelde gegevens.